

จิตวิทยาการเมืองของการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อวิกฤตสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ กับภาวะผู้นำของสหรัฐอเมริกาที่สั่นคลอน

ศิวัษฐ์ วรรณโกมล¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงขับเคลื่อนภายใต้พฤติกรรมกรรมการดำเนินนโยบายที่เป็นปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกของสหรัฐอเมริกาสมัยอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ผ่านมุมมองจิตวิทยาการเมือง โดยวิเคราะห์องค์ประกอบทางจิตของอดีตประธานาธิบดี สามประการซึ่งประกอบด้วย บุคลิกลักษณะ ความผิดปกติทางจิต และเจตคติต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ตลอดจนประเมินผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมกรรมการดำเนินนโยบายดังกล่าวในระดับระหว่างประเทศ บทความนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นที่การวิเคราะห์หลักฐานปฐมภูมิเป็นสำคัญ ข้อถกเถียงหลักของบทความ คือ บุคลิกลักษณะ ความลุ่มหลงในตนเอง และเจตคติที่ปฏิเสธการมีอยู่ของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญภายใต้พฤติกรรมกรรมการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พฤติกรรมกรรมการดำเนินนโยบายในลักษณะข้างต้นลดทอนภาวะผู้นำของสหรัฐอเมริกา ในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีโลก เพื่อฟื้นฟูภาวะผู้นำที่ถดถอยดังกล่าว บทความนี้เสนอว่า รัฐบาลสหรัฐฯ ควรดำเนินนโยบายทางการทูตเพื่อสร้างความไว้วางใจ พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือกับประเทศจีนในเวทีโลก เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีประสิทธิภาพมากขึ้น และบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามที่ระบุไว้ในความตกลงปารีส

คำสำคัญ: อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ นโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ความตกลงปารีส จิตวิทยาการเมือง

¹ นักวิชาการอิสระ <Email: siwat.varnakomola@hotmail.com>

A Political Psychology of Donald Trump’s Anti–Climate Policy and the Trembling U.S. Leadership

Siwat Varnakomola²

ABSTRACT

This article aims to study the driving forces behind the U.S. administration’s anti–climate policy through a political psychology perspective by analysing three main psychological traits of former President Donald Trump. These traits consist of his personality, mental illness, and his perception of global climate change. Furthermore, this article assesses the repercussions of the Trump administration’s anti–climate policy at the international level. This article utilises qualitative research methods with a focus on analysing primary sources. The main argument of this article is that Trump’s distinct personality traits, narcissism, and his denial of the existence of global climate change are the main driving forces behind his administration’s anti–climate policy. Consequently, such a policy undermines U.S. leadership on the climate issue in the global arena. To restore such leadership, this article suggests that the U.S. government ought to pursue trust diplomacy towards other countries together with collaborating with China to combat the climate crisis more efficaciously as well as accomplish the target to reduce global greenhouse gas emissions as stated in the Paris Agreement.

Keywords: Former President Donald Trump, U.S. Foreign Policy, Global Climate Change, Paris Agreement, Political Psychology

---

² Independent scholar <Email: siwat.varnakomola@hotmail.com>

บทนำ

ภายหลังจากอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ชนะการเลือกตั้งใน ค.ศ.2016 ภายใต้คติพจน์ (slogan) “อเมริกาต้องมาก่อน (America First)” (Porter, 2018, p. 38) อดีตประธานาธิบดีทรัมป์แสดงท่าทีที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างชัดเจน ทั้ง ๆ ที่ปัญหานี้ได้รับการพิสูจน์โดยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จำนวนมากแล้วก็ตาม ดังเช่นคำกล่าวของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ว่า “การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็น ‘สิ่งหลอกลวง (hoax)’ ที่ประเทศจีนสร้างขึ้น” (Worland, 2019) ด้วยเจตคติต่อปัญหาดังกล่าวส่งผลให้อดีตประธานาธิบดีดำเนินนโยบายที่สวนทางกับการแก้ไขปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหลายประการ (Davenport, 2017; Dennis & Eilperin, 2019; Kotchen, 2017) ตัวอย่างที่สำคัญที่สุด คือ การประกาศความตั้งใจที่จะถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีส (Paris Agreement) เนื่องจากอดีตประธานาธิบดีทรัมป์มองว่า “ความตกลงดังกล่าวทำให้แรงงานชาวอเมริกันและประชาชนผู้เสียภาษีต้องสูญเสียงาน ได้ค่าแรงที่ต่ำ โรงงานหลายแห่งถูกปิด และลดทอนผลผลิตทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล” (The White House, 2017) ทว่า การดำเนินนโยบายลักษณะนั้นนอกจากจะไม่สะท้อน “อเมริกาต้องมาก่อน” อย่างแท้จริงแล้ว ยังค่อย ๆ บ่อนทำลายหลักประกันความเป็นอยู่ที่ดี และวิถีชีวิตของชาวอเมริกัน (American way of life) ในระยะยาว (Bacevich, 2017) ช้ำร้าย ยังส่งผลให้ความเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของสหรัฐฯ ในระดับโลกถูกบั่นทอน

พฤติกรรมการดำเนินนโยบายซึ่งแฝงไปด้วยเจตคติเชิงปฏิบัติต่อปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์นี้ ก่อให้เกิดการถกเถียงเป็นวงกว้างถึงสาเหตุเบื้องหลังของเจตคติและการกระทำดังกล่าว และความเป็นไปได้ที่การกระทำในครั้งนี้อาจส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำของสหรัฐฯ ในการแก้ไขปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีโลก การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระแสหลักอธิบายสาเหตุของการกระทำข้างต้นโดยมุ่งเน้นอิทธิพลของปัจจัยเชิงโครงสร้างและเชิงสถาบันเป็นหลัก ทำให้อิทธิพลของตัวแสดงในระดับปัจเจกบุคคลไม่ค่อยได้รับความสำคัญ ดังเช่น เคนเน็ธ วอลซ์ (Kenneth N. Waltz) ถกเถียงว่า ปัจจัยในระดับปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของรัฐก็จริง ทว่าปัจจัยเชิงสถาบันในระดับระหว่างประเทศกลับเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของรัฐเสียมากกว่า เพราะ วอลซ์เชื่อว่า “ธรรมชาติของมนุษย์เป็นสิ่งที่ตายตัว (fixed) ซึ่งตรงข้ามกับ

สถาบันทางสังคมและการเมืองที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้” (Waltz, 2001, p. 41) อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์โดยเน้นความสำคัญของปัจจัยเชิงสถาบันในระดับระหว่างประเทศแบบวอลซ์ ไม่อาจอธิบายพฤติกรรมของรัฐในระบบระหว่างประเทศได้อย่างครอบคลุม (Streich, 2019) เพราะฉะนั้น บทความนี้จึงต้องการชี้ชวนให้เห็นว่าการวิเคราะห์ตัวแสดงในระดับปัจเจกบุคคลผ่านกรอบคิดจิตวิทยาการเมืองสามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้ครอบคลุมมากขึ้น

เช่นเดียวกัน การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักมักวิเคราะห์ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านกรอบความมั่นคง (security) และธรรมาภิบาลโลก (global governance) เป็นหลัก กล่าวคือ ในด้านหนึ่ง นักวิชาการกลุ่มแรกมักชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกต่อความมั่นคงของรัฐ ซึ่งส่งผลให้ตัวแสดงภายในประเทศและระหว่างประเทศ เช่น ภาครัฐและองค์กรระหว่างประเทศ ร่วมสร้างนโยบายเพื่อแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว (Busby, 2022; Dalby, 2013; Joseph, 2023; Trombetta, 2009) ในอีกด้านหนึ่ง นักวิชาการกลุ่มหลังมุ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างความร่วมมือระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ในระบบระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านกลไกพหุภาคี (multilateral mechanism) อาทิ กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) (Bulkeley & Newell, 2023; Deere–Birkbeck, 2009; Kirton, Kokotsis, & Brittaney, 2022; Vogler & Stephan, 2013) ด้วยทั้งสองกรอบข้างต้นมุ่งเน้นระดับการวิเคราะห์ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกเพียงระดับประเทศและระหว่างประเทศเท่านั้น ส่งผลให้การวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวในระดับปัจเจกบุคคลถูกลดความสำคัญ เพราะฉะนั้น บทความวิจัยนี้ซึ่งศึกษาปัญหาดังกล่าวผ่านกรอบคิดจิตวิทยาการเมือง จะเผยให้เห็นถึงอิทธิพลของปัจเจกบุคคลต่อการดำเนินนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก อันจะช่วยเติมเต็มให้การทำความเข้าใจปัญหาดังกล่าวผ่านมุมมองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านกรอบจิตวิทยาการเมืองชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะทางจิตวิทยาของปัจเจกบุคคล (psychological traits) อาทิ บุคลิกลักษณะ (personality) เจตคติ (perception) อารมณ์ (emotion) ความรู้สำนึก (conscientiousness) ความเชื่อ (belief) แรงจูงใจ (motivation) และความผิดปกติทางจิต (mental illness) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่รัฐแสดงออกอย่างมาก เนื่องจากคุณลักษณะเหล่านี้

เป็นปัจจัยที่ขัดเกลากระบวนการเลือกทางเลือกนโยบายที่เหมาะสมเพื่อแสดงพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ของรัฐ (Byman & Pollack, 2001; Drezner, 2020; Hermann, 1980; Hudson & Day, 2020; Jervis, 2013, 2017) ดังที่ Jervis (2013) และ Hudson and Day (2020) ชี้ให้เห็นว่า ความลำเอียงในการรับรู้ (cognitive bias) ข้อจำกัดของการรับรู้ บุคลิกลักษณะ และความเชื่อที่ปัจเจกบุคคลสั่งสมมาผ่านประสบการณ์ เป็นปัจจัยที่ขัดเกลาเจตคติของปัจเจกบุคคลต่อข้อมูลใหม่ ๆ ที่เข้ามาซึ่งจะส่งผลต่อกระบวนการประมวลและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลนั้น ๆ และเน้นย้ำว่า องค์ประกอบทางจิตของปัจเจกบุคคลเหล่านี้เป็นทั้งปัจจัยที่ขัดเกลาพฤติกรรมการตัดสินใจนโยบายต่างประเทศของผู้นำและขับเคลื่อนพฤติกรรมของรัฐ (Jervis, 2017)

ในทำนองเดียวกัน Hermann (1980) พบว่าบุคลิกลักษณะของผู้นำไม่ว่าจะเป็นระดับความเป็นชาตินิยม ความเชื่อในศักยภาพการจัดการของตนเอง ความใฝ่อำนาจ ความใฝ่สัมพันธ์ การพิจารณาความซับซ้อน และความไม่ไว้วางใจผู้อื่น ความสนใจในกิจการระหว่างประเทศ และประสบการณ์การทำงานด้านการทูต ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินนโยบายต่างประเทศของผู้นำในระดับและรูปแบบที่แตกต่างกัน อีกทั้ง Byman and Pollack (2001, p. 19) พบว่า ความปรารถนา (aspiration) ความสามารถ (abilities) และบุคลิกลักษณะของปัจเจกบุคคลล้วนส่งผลต่อการกำหนดพฤติกรรม ความตั้งใจ วิธีการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของรัฐ ๆ หนึ่ง และปฏิกริยาตอบสนองจากรัฐอื่น ๆ ในระบบระหว่างประเทศ เช่น สงครามโลกครั้งที่สองอาจไม่เกิดขึ้น ถ้าอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) ซึ่งมีความปรารถนาที่จะสถาปนาตนเองเป็น “ผู้นำแห่งทวีปยุโรปทั้งหมด” (master of all Europe) ไม่ได้เป็นผู้นำของประเทศเยอรมนีในขณะนั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้นำที่มีองค์ประกอบทางจิตต่างกัน อาจนำไปสู่แนวโน้มการตัดสินใจเลือกทางเลือกดำเนินนโยบายตอบสนองต่อปัญหาแตกต่างกัน (Jervis, 2013) เพราะฉะนั้น การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจเจกบุคคลต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศจึงไม่อาจมองข้ามได้

ดังนั้น บทความนี้จึงประยุกต์ใช้กรอบคิดจิตวิทยาการเมืองมาอธิบายสาเหตุภายใต้การดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์โดยวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบทางจิตของอดีตประธานาธิบดีสามประการอันประกอบด้วย บุคลิกลักษณะ ความผิดปกติทางจิต และเจตคติต่อปัญหา เนื่องจากการประเมินองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยอธิบายปัจจัยซึ่งผลักดันให้ผู้นำเลือกที่จะดำเนินนโยบายต่างประเทศหนึ่ง ๆ รวมทั้งช่วยคาดการณ์แนวโน้มของการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของผู้นำต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ในอนาคต

บทความนี้มุ่งพิสูจน์ว่า องค์ประกอบทางจิตข้างต้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจดำเนินนโยบายของปัจเจกบุคคล และตอบคำถามสำคัญสองประการ ดังนี้ *ประการแรก* คือ องค์ประกอบทางจิตเหล่านี้ขับเคลื่อนพฤติกรรมการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาค่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์อย่างไร *ประการที่สอง* คือ พฤติกรรมการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความพยายามแก้ไขปัญหาค่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาพลักษณ์ของสหรัฐฯ ในฐานะผู้นำการแก้ไขปัญหาค่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีระหว่างประเทศอย่างไร

ข้อถกเถียงหลักของบทความ คือ บุคลิกลักษณะ ความลุ่มหลงในตัวเอง และเจตคติที่ปฏิเสธปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ล้วนเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้อดีตประธานาธิบดีตัดสินใจดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาค่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พฤติกรรมการดำเนินนโยบายลักษณะนี้บั่นทอนภาวะผู้นำของสหรัฐฯ ในการแก้ไขปัญหาค่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประเทศจีนขึ้นมามีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหาค่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจกลายเป็นข้อจำกัดในการฟื้นฟูภาวะผู้นำของสหรัฐฯ ในการแก้ไขปัญหานี้ในอนาคต

วิธีวิจัยเพื่อพิสูจน์ความสมเหตุสมผลของข้อถกเถียงดังกล่าวมีสามลักษณะ ได้แก่ *หนึ่ง* การวิเคราะห์แถลงการณ์ คำปราศรัย และทวีตเตอร์ส่วนตัว (Twitter) ของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากหลักฐานดังกล่าวสะท้อนบุคลิกลักษณะและเจตคติของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ต่อประเด็นปัญหานี้อย่างชัดเจน *สอง* การวิเคราะห์บุคลิกลักษณะของอดีตประธานาธิบดีผ่านแบบจำลองบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (Big Five หรือ five-factor model) ที่พัฒนาโดย Costa and McCrae (1985) เครื่องมือดังกล่าวได้รับการพิสูจน์ว่ามีความเที่ยงตรง สามารถคาดการณ์พฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้อย่างแม่นยำ และถูกนำไปใช้ในงานวิจัยหลายชิ้นในบริบทวัฒนธรรมที่ต่างกัน (Costa & McCrae, 1985; McCrae & Costa, 2013; Yao, Xu, & Sun, 2023) เช่น Yao, Xu, and Sun (2023) แสดงให้เห็นว่า บุคลิกลักษณะทั้งห้าของแบบจำลอง Big Five ต่างส่งผลต่อระดับสุขภาพจิตของนักศึกษาแพทย์ในมณฑลซานตง (Shandong) ประเทศจีน และ *สาม* การวิเคราะห์บทวิจารณ์ของนักวิชาการหรือผู้วิจารณ์ในสื่อกระแสหลักของสหรัฐฯ อาทิ The New York Times, The Washington Post, และ Foreign Affairs

รวมทั้งบทความในวารสารทางวิชาการซึ่งกล่าวถึงผลกระทบจากการกระทำของอดีตประธานาธิบดีในหลายระดับ

บทความนี้แบ่งออกเป็นสามส่วนดังนี้ ส่วนแรกจะอธิบายปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมของการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ โดยยกผลลัพธ์จากแบบจำลอง Big Five เนื้อหาจากแถลงการณ์ของรัฐบาล และทวิตเตอร์ส่วนตัวของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์มาประกอบการอธิบาย ส่วนถัดมาจะประเมินผลกระทบจากพฤติกรรมของการดำเนินนโยบายของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ในระดับระหว่างประเทศ โดยยกกรณีการแข่งขันทางภาวะผู้นำในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Conference of the Parties: COP) ศักยภาพด้านพลังงานทดแทนของประเทศจีน และมุมมองของประชาคมระหว่างประเทศต่อนโยบายนำของสหรัฐฯ ในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาประกอบการอธิบาย และส่วนสุดท้าย คือ ส่วนสรุปใจความสำคัญและข้อเสนอแนะ

แรงขับเคลื่อนภายใต้พฤติกรรมของการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ผ่านกรอบคิดจิตวิทยาการเมือง

เมื่อมองผ่านกรอบจิตวิทยาการเมือง แรงขับเคลื่อนภายใต้การดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์สามารถอธิบายได้ผ่านองค์ประกอบทางจิตของอดีตประธานาธิบดีสามประการ ได้แก่ บุคลิกลักษณะ ความผิดปกติทางจิต และเจตคติต่อปัญหา เนื่องจากองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยให้เข้าใจและสามารถคาดการณ์แนวโน้มพฤติกรรมของการดำเนินนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศในอนาคตได้

1. บุคลิกลักษณะ

นักวิชาการสายจิตวิทยาการเมืองถกเถียงกันเป็นเวลานานแล้วว่า บุคลิกลักษณะของปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจดำเนินนโยบาย และบุคลิกลักษณะนี้ถูกกำหนดโดยทั้งภูมิหลัง (background) และประสบการณ์ (experience) ของปัจเจกเอง (Byman & Pollack, 2001; Hermann, 1980; Hudson & Day, 2020; Jervis, 2013) ดังนั้น บุคลิกลักษณะของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์จึงย่อม

ส่งผลต่อการตัดสินใจดำเนินนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนี้เช่นกัน (Bridges, 2019)

เครื่องมือที่นักจิตวิทยาคิดค้นขึ้นมาเพื่อบ่งชี้คุณลักษณะของปัจเจกบุคคลมีหลากหลาย ทว่าเครื่องมือที่ใช้บ่งบอกบุคลิกลักษณะของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ที่บทความนี้หยิบยกมาคือ Big Five โดย Costa and McCrae (1985) จำแนกบุคลิกลักษณะของแบบจำลอง Big Five ออกเป็นห้าด้านดังนี้

ด้านแรก ความชอบเข้าสังคม (extraversion) บุคลิกลักษณะด้านนี้อ้างถึงความกระตือรือร้นที่จะปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและยึดโยงกับเงื่อนไขพฤติกรรมแบบการได้รับรางวัลเมื่อการกระทำประสบความสำเร็จ (reward-seeking behaviour) ผู้ที่ได้คะแนนด้านนี้สูงจะมีบุคลิกลักษณะที่ชอบสังสรรค์กับผู้อื่นและมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่เรียกร้องความสนใจจากสังคมรอบข้าง **ด้านที่สอง** คือ การเปิดรับประสบการณ์ (openness to experience) อ้างถึงความเปิดกว้างที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ที่แตกต่างจากเดิม ความอยากรู้อยากเห็น (curiosity) และความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะด้านนี้สูงจะมีแนวโน้มที่จะเปิดรับประสบการณ์และความท้าทายใหม่ ๆ ที่เข้ามา ivoต่อความรู้สึก รวมถึงมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ที่สูง **ด้านที่สาม** คือ ความรู้สำนึก (conscientiousness) อ้างถึงความมีระเบียบวินัย ความพึงพาได้ และความตั้งมั่นผลักดันให้เป้าหมายประสบผลสำเร็จ ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะด้านนี้สูงมักประสบความสำเร็จทางการงาน นอกจากนี้ บุคลิกลักษณะด้านนี้ยังสามารถชี้วัดความเป็นไปได้ของประสิทธิภาพการทำงานและการวางแผนอย่างเป็นระบบอีกด้วย **ด้านที่สี่** คือ ความเป็นมิตร (agreeableness) อ้างถึงความเข้าใจผู้อื่นและความไม่ยึดมั่นในผลประโยชน์ของตนเอง (altruism) ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะด้านนี้สูงมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นและสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับผู้อื่นได้ดี ในขณะที่เดียวกัน บุคลิกลักษณะด้านนี้ก็ถูกยึดโยงกับการเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ (trustworthy) เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะด้านนี้ต่ำก็อาจแสดงพฤติกรรมที่เป็นการโกหกหลอกลวงได้มากกว่าผู้ที่มีบุคลิกลักษณะด้านนี้สูง (McAdams, 2016) **ด้านสุดท้าย** คือ ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ (neuroticism) อ้างถึงอารมณ์และความรู้สึกภายในจิตใจในเชิงลบ เช่น มีอารมณ์แปรปรวน (emotional instability) มีความคิดลบ หรือมีความวิตกกังวล ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะด้านนี้สูงจะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่อาจส่งผลเสีย เช่น การแค้น หรือการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง ตลอดจนอาจนำไปสู่ความผิดปกติทางจิตได้เช่นกัน (McAdams, 2016)

จากการศึกษาบุคลิกลักษณะของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ของ Nai, Coma, & Maier (2019, p. 622) ผ่านแบบจำลอง Big Five พบว่า อดีตประธานาธิบดีทรัมป์มีบุคลิกลักษณะจากสูงไปต่ำดังนี้ ความชอบเข้าสังคม การเปิดรับประสบการณ์ ความรู้สำนึก ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ และความเป็นมิตร ซึ่งสามารถตีความได้ว่า อดีตประธานาธิบดีทรัมป์มีบุคลิกลักษณะชอบเข้าสังคม รักการแสดงความเห็นของตนเอง กล้าที่เผชิญปัญหาแม้จะมีความเสี่ยงสูง สามารถเปิดรับประสบการณ์ใหม่ได้ไม่มาก มีความคิดสร้างสรรค์และวินัยในตัวเองต่ำ ไร้ใจไม่ได้ แทบไม่มีความรอบคอบ มีอารมณ์แปรปรวน มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองต่ำ วิดกั่วงว่งง่าย ไม่สนใจความรู้สึกผู้อื่น และยึดผลประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง

บุคลิกลักษณะดังกล่าวทำให้แนวโน้มพฤติกรรมของอดีตประธานาธิบดีซับซ้อนโดยอารมณ์ร้อน ดังที่ Drezner (2020, p. 387) ชี้ว่า “ประธานาธิบดีทรัมป์มีบุคลิกลักษณะที่โดดเด่นสามประการ คือ โมโหจนเสียวามง่าย (temperature tantrums) สมาธิสั้น (short attention span) และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองต่ำ (poor impulse control)” ชั่วร้าย พฤติกรรมทางกายและวาจาที่แสดงออกก็ไม่น่าเชื่อถือ ดังเช่น คำกล่าวของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ที่กลับไปกลับมาว่าด้วยปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กล่าวคือ อดีตประธานาธิบดีกล่าวในทวีตเตอร์ของตนเองเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ.2012 ว่า “ความคิดเรื่องภาวะโลกร้อน (global warming) เป็นความคิดที่ถูกสร้างขึ้นโดยประเทศจีนเพื่อบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตของสหรัฐฯ” (Trump, 2012) ต่อมาใน ค.ศ.2013 อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศผ่านทวีตเตอร์ส่วนตัวเช่นเดิมว่า “ภาวะโลกร้อนเป็นสิ่งหลอกลวง (hoax) ซึ่งมีราคาแพงโดยสมบูรณ์” (Trump, 2013) ทว่าใน ค.ศ.2016 อดีตประธานาธิบดีทรัมป์กลับปฏิเสธระหว่างให้สัมภาษณ์ในรายการ Fox & Friends ว่า ตนไม่ได้กล่าวว่าภาวะโลกร้อนเป็นสิ่งหลอกลวง และเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ.2020 อดีตประธานาธิบดีทรัมป์กล่าวว่า “ผมต้องการอากาศและน้ำที่สะอาดที่สุด เรื่องสิ่งแวดล้อมสำคัญสำหรับผมจริง ๆ นะ” (Bump, 2020) สร้างความสับสนให้กับทั้งประชาชนสหรัฐฯ และประชาคมระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก

อีกทั้ง บุคลิกลักษณะของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ดังกล่าวผลักดันให้อดีตประธานาธิบดีแสดงออกในทางที่เรียกร้องการสรรเสริญเยินยอ และกระทำการต่าง ๆ เพื่อบรรลุผลประโยชน์ของตนเอง ดังที่ McAdams (2016) ประเมินว่า บุคลิกลักษณะดังกล่าวซับซ้อนให้อดีตประธานาธิบดีทรัมป์มีแนวโน้มเป็นผู้ตัดสินใจนโยบายต่างประเทศที่ก้าวร้าว (aggressive) ซึ่งปรารถนาที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ทางนโยบายที่

“เข้มแข็งที่สุด โดดเด่นที่สุด และเจิดจรัสที่สุด” (McAdams, 2016) โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่อาจตามมาจากนโยบายนั้น แนวโน้มพฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับการที่อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศว่าจะถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีส เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเรียกความสนใจจากประชาคมระหว่างประเทศให้มาสนใจไม่เพียงแต่ประเทศสหรัฐฯ เท่านั้น ทว่าสนใจด้วยอดีตประธานาธิบดีทรัมป์เองด้วยเช่นกัน เพราะ ในด้านหนึ่ง ความตกลงปารีสไม่เพียงแต่เป็นความตกลงระหว่างรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเท่านั้น ทว่าเป็นความตกลงเชิงสัญลักษณ์ (symbolic) ที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบที่จะแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศร่วมกับนานาชาติด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ นักวิชาการบางท่านยังมองว่าข้อสรุปนี้สอดคล้องกับการประชุมสุดยอดระหว่างเกาหลีเหนือและสหรัฐฯ ใน ค.ศ.2018 (Hudson & Day, 2020; Streich, 2019) เพราะอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ตัดสินใจที่จะเจรจากับผู้นำเกาหลีเหนือโดยสันติ ทั้ง ๆ ที่เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ.2017 อดีตประธานาธิบดีทรัมป์แถลงว่า “ถ้าคิม จอง อึน ไม่ล้มเลิกการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเขา สหรัฐฯ คงไม่มีทางเลือกนอกเหนือจากทำลายเกาหลีเหนือให้สิ้นซาก” (Streich, 2019, p. 48) เพราะฉะนั้น การตัดสินใจของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์จึงเรียกความสนใจจากประชาคมระหว่างประเทศให้มาสนใจและถกเถียงในตัวของอดีตประธานาธิบดีได้อย่างชัดเจน แม้ผลลัพธ์ของการประชุมจะไม่ได้บรรลุความตกลงเพื่อควบคุมการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือแต่อย่างใด (Friedman, 2018)

2. ความผิดปกติทางจิต

นักจิตวิทยาการเมืองศึกษามาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วว่าความผิดปกติทางจิต เช่น ความลุ่มหลงในตัวเอง (narcissism) และการหวาดระแวง (paranoia) มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจนโยบายของปัจเจกบุคคลเช่นกัน (Hudson & Day, 2020; Jervis, 2013) ดังเช่น เจอโรลด์ โปสต์ (Jerrold Post) ซึ่งว่าความลุ่มหลงในตัวเองของอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน (Saddam Hussein) เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เขามีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมแบบก้าวร้าวเพื่อบรรลุผลประโยชน์ของตนเอง (Hudson & Day, 2020) สิ่งเหล่านี้เห็นได้ชัดเจนในตัวของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ ดังที่แลร์รี ลินด์เซย์ (Larry Lindsey) ที่ปรึกษานโยบายเศรษฐกิจของอดีตประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (George W. Bush) ให้ความเห็นที่ “ประธานาธิบดีทรัมป์เป็นผู้ลุ่มหลงในตัวเองโดยสมบูรณ์ (10-out-of-10 narcissist)” (Palmer et al., 2019)

ผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตแบบลุ่มหลงในตัวเองนี้จะมีลักษณะรักตัวเองอย่างเกินเลย (excessive self-love) ต้องการการสรรเสริญเยินยอจากผู้อื่นเป็นพิเศษ มักนำเรื่องราวความสำเร็จของตนเองมากล่าวถึงให้ผู้อื่นได้รับรู้เพื่อยกระดับให้ตนเองอยู่เหนือกว่าผู้อื่น และกระทำการเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองอยู่เสมอ (Hudson & Day, 2020; McAdams, 2016) นอกจากนี้ ในด้านการตัดสินใจดำเนินนโยบาย Nai, Coma, and Maier (2019, p. 613) ประเมินว่า ผู้ที่มีความลุ่มหลงในตัวเองมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ “ผิดจริยธรรม (unethical) ก้าวร้าว ต่อต้าน และเผชิญหน้า (confrontational)”

ลักษณะดังกล่าวสะท้อนออกมาจากอดีตประธานาธิบดีทรัมป์อย่างชัดเจน ทั้งในแง่ของการเรียกร้องให้ผู้อื่นสนใจในตัวเองดังที่กล่าวไปแล้วในกรณีของการประชุมสุดยอดเกาหลีเหนือ-สหรัฐฯ และในแง่ของแนวโน้มพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมและก้าวร้าว เช่น การตัดสินใจสั่งทหารนายพลคาเซม โซไลมานี (Qassem Soleimani) ผู้นำกองกำลังปฏิวัติอิหร่าน (Stepansky, 2020) รวมทั้งเป็นสาเหตุที่นโยบายต่างประเทศในสมัยอดีตประธานาธิบดีทรัมป์มีลักษณะการกระทำฝ่ายเดียว (unilateralism) ด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้ว่า ภายหลังจากตัดสินใจถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีส อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศระงับการให้เงินสนับสนุนแก่กองทุนภูมิอากาศสีเขียวซึ่งเป็นกองทุนระหว่างประเทศภายใต้ความตกลงปารีสที่ช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา (developing countries) เพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Kotchen, 2017) โดยไม่สนใจกระแสต่อต้านจากประชาคมระหว่างประเทศเลย การกระทำครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อประเทศในทวีปแอฟริกาอย่างมาก เนื่องจากการระงับการให้เงินสนับสนุนดังกล่าวทำให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกามีงบประมาณในการจัดการกับปัญหานี้ลดลง ส่งผลโดยตรงให้ความสามารถที่จะจัดการกับปัญหานี้และบรรเทาผลกระทบจากปัญหานี้ของประเทศลดน้อยลงด้วยเช่นกัน (Olutola, 2020)

อีกทั้ง ผู้ที่ลุ่มหลงในตัวเองยังมีทัศนคติต่อตนเอง (self-conception) ว่า “ฉันคือทุกสิ่ง” (I am everything) ซึ่งส่งผลให้พฤติกรรมที่แสดงออกมักเป็นการสรรเสริญตนเอง (self-praise) ในขณะที่สบประมาทคนอื่นว่าเป็นคนที่ด้อยกว่า หรือเป็นคนผิดในปัญหาต่าง ๆ (blaming the others) เช่น Peters, Plott, and Haberman (2020) วิเคราะห์เนื้อหาคำกล่าวของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์และเอกสารทางการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

สายพันธุ์ 2019 (COVID-19) ว่าเป็นการสรรเสริญตนเองเสียส่วนมากในขณะที่กล่าวโทษประเทศอื่นว่าเป็นต้นตอของปัญหาอีกด้วย

การรักตัวเองในแบบของผู้ที่ลุ่มหลงในตัวเองยังหมายรวมถึงการรักในทัศนคติหรือความเชื่อของตนเอง ปฏิเสธทัศนคติหรือความเชื่ออื่นที่ขัดแย้งกับตนเอง และไม่ต้องการให้มีสิ่งใดมากระทบกับทัศนคติหรือความเชื่อนั้น ซึ่งการรักตัวเองของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์กลับลักษณะนี้ก่อให้เกิดสภาวะ “ความมั่นใจเกินตัว” (overconfidence) ดังเช่น อดีตประธานาธิบดีบรรยายตนเองผ่านทวิตเตอร์ส่วนตัวในวันที่ 11 กรกฎาคม ค.ศ.2019 ตอนหนึ่งด้วยคำว่า “ภาพลักษณ์ดีและเป็นอัจฉริยะที่มั่นคงอย่างแท้จริง!” (great looking and smart, a true stable genius!) (Trump, 2019) ในความเป็นจริงผู้ที่สนับสนุนอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ยังมองพฤติกรรมของอดีตประธานาธิบดีในลักษณะตรงข้าม (Drezner, 2020)

ลักษณะความมั่นใจเกินตัวดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ตัดสินใจดำเนินนโยบายบนพื้นฐานของความคิดตนเองเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่อาจเกิดตามมา นั่นทำให้คำว่า “อเมริกาต้องมาก่อน” ควรถูกแทนที่ด้วยคำว่าภาคธุรกิจอเมริกันมาก่อน จะเห็นได้ว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีส คือ อิทธิพลของบริษัทเอกชนผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมันขนาดใหญ่ของสหรัฐฯ เช่น บริษัทเอ็กซอนโมบิล (ExxonMobil) โคนโคฟิลลิปส์ (ConocoPhillips) และเชฟรอน (Chevron) (Olutola, 2020) เนื่องจากบริษัทเหล่านี้จะเสียประโยชน์อย่างมากจากการปฏิบัติตามบทบัญญัติในความตกลงปารีส เพราะฉะนั้น อดีตประธานาธิบดีจึงพยายามปกป้องผลประโยชน์ของบริษัทเหล่านี้ ในขณะที่แรงงานชาวอเมริกันจำนวนมากต้องเผชิญกับผลกระทบจากการกระทำของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้อดีตประธานาธิบดีจะให้คำมั่นสัญญาว่าการกระทำของเขาดังกล่าวจะส่งผลดีต่อแรงงานชาวอเมริกันก็ตาม

หนึ่งในผลกระทบจากการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศต่อแรงงานชาวอเมริกัน คือ แรงงานเหล่านี้ต้องเผชิญกับเงื่อนไขการทำงานที่ย่ำแย่ลงและอาจเผชิญกับปัญหาสุขภาพที่เป็นผลพวงจากการกระทำดังกล่าว ดังที่ Pitt, Larsen, and Young (2020) ประเมินว่าการที่อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีส สนับสนุนอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิล รวมถึงเพิกถอนข้อกำหนดส่งเสริมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของประเทศ เช่น แผนพลังงานสะอาด (Clean Power Plan: CPP) อาจส่งผลให้สหรัฐฯ ปล่อยก๊าซ

คาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศกว่า 1.8 ล้านตัน ภายใน ค.ศ.2035 ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ถูกปล่อยมากขึ้นนี้บ่งทอนสิ่งแวดล้อมและกระทบต่อสาธารณสุขของประเทศโดยรวม เช่น Formuzis (2020) ประเมินว่า มลพิษทางอากาศที่เพิ่มสูงขึ้นในสมัยอดีตประธานาธิบดีทรัมป์เพิ่มความเสี่ยงที่จะเสียชีวิตในผู้ป่วยโรคหัวใจและโรคระบบทางเดินหายใจ รวมถึงอาจเผชิญกับอาการของโรคที่รุนแรงขึ้นจากการสัมผัสมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ ประชาชนชาวอเมริกันจำนวนกว่าหมื่นรายซึ่งนำโดยกลุ่มแรงงานและนักกรรณรงต์ด้านสิ่งแวดล้อมจึงออกมาเรียกร้องต่อต้านการดำเนินนโยบายของอดีตประธานาธิบดีในวันที่ 29 เมษายน ค.ศ.2017 ที่หน้าทำเนียบขาว (Fandos, 2017) เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความไม่พอใจของประชาชนสหรัฐฯ ต่อการดำเนินนโยบายของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ และเรียกร้องให้อดีตประธานาธิบดีเห็นถึงผลกระทบร้ายแรงที่จะเกิดกับกลุ่มเหล่านี้ในอนาคต

3. เจตคติต่อปัญหา

เจตคติต่อปัญหามีอิทธิพลอย่างมากต่อกระบวนการตัดสินใจดำเนินนโยบายของผู้นำเพื่อตอบสนองต่อปัญหาหนึ่ง ๆ เช่น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพราะฉะนั้นการจะบ่งบอกได้ว่าแนวโน้มของการตัดสินใจดำเนินนโยบายจะเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับเจตคติต่อปัญหาของผู้นำด้วยเช่นกัน (ดูเพิ่ม Pryck & Gemenne, 2017)

นักวิชาการและนักวิจารณ์ในสื่อกระแสหลักของสหรัฐฯ เห็นพ้องต้องกันว่าเจตคติต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์มีลักษณะปฏิเสธการมีอยู่ของปัญหาดังกล่าว (climate-denial) ซึ่งสามารถเห็นได้จากทั้งการให้สัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์และทวีตเตอร์ของอดีตประธานาธิบดีเอง เช่น อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ทวีตเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ.2013 ว่า “พายุหิมะพัดมาจากเท็กซัสสู่เทนเนสซี-ผมอยู่ที่ลอสแอนเจลิส และอากาศมันเย็นยะเยือก ภาวะโลกร้อนเป็นสิ่งหลอกลวงที่ราคาแพงโดยสมบูรณ์” (Trump, 2013) อีกทั้งใน ค.ศ.2018 อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ก็ปฏิเสธรายงานว่าด้วยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อเศรษฐกิจของประเทศซึ่งจัดทำโดยรัฐบาลของตนเองโดยกล่าวว่า “ผมไม่เชื่อในสิ่งนั้น” (I don't believe it) (“Trump on climate change,” 2018)

นอกจากนี้ จนถึงปัจจุบันอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ก็ยังคงไม่เห็นด้วยว่าการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศดังกล่าว และมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและคุณภาพอากาศมากกว่า ดังจะเห็นได้จากคำปราศรัยของอดีตประธานาธิบดีว่าด้วย

ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ.2019 ในตอนหนึ่งว่า “สิ่งสำคัญอย่างแรกสุดที่รัฐบาลผมให้ความสำคัญ คือ การประกันว่าสหรัฐฯ จะมีอากาศและน้ำที่สะอาดที่สุดบนโลกใบนี้ พวกเราต้องการอากาศที่สะอาดที่สุด พวกเราต้องการน้ำดื่มที่ใสสะอาด และนั่นคือเหตุผลที่เรากำลังศึกษาและวิจัยอย่างหนักเพื่ออะไร” (The White House, 2019) รวมทั้งเน้นว่าการถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีสเป็นดังความสำเร็จของอดีตประธานาธิบดีเองจากความตอหนึ่งว่า “นั่นแหละคือเหตุผลที่ผมถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีสที่ไม่ยุติธรรม ไร้ประสิทธิภาพ และราคาแพง” (The White House, 2019)

ด้วยเจตคติต่อปัญหาในลักษณะปฏิเสธการมีอยู่ของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศดังกล่าวผลักดันให้อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ดำเนินนโยบายหลายอย่าง ที่บั่นทอนความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การแต่งตั้งให้นาย สก็อตต์ พรูอิตต์ (Scott Pruitt) ที่มีแนวคิดปฏิเสธการมีอยู่ของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศขึ้นดำรงตำแหน่งในสำนักงานคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection Agency: EPA) การประกาศใช้มาตรการพลังงานสะอาดที่สามารถเอื้อมถึง (affordable clean energy) แทนที่แผนพลังงานสะอาด การอนุมัติการก่อสร้างท่อลำเลียงน้ำมันของโครงการ Keystone XL ซึ่งยังคงถูกวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้าง ตลอดจนการตัดงบประมาณเพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ภูมิอากาศ (Davenport, 2017; Dennis & Eilperin, 2019; Irfan, 2019) ซึ่งในข้อเสนอกการจัดสรรงบประมาณของประเทศฉบับ ค.ศ.2021 ก็แทบจะไม่ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการวิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเลย (Chemnic & Frank, 2020)

กล่าวโดยสรุป การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนภายใต้พฤติกรรมการดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ผ่านกรอบคิดจิตวิทยาการเมืองเผยให้เห็นว่า องค์ประกอบทางจิตของอดีตประธานาธิบดีไม่ว่าจะเป็นบุคลิกลักษณะ ความลุ่มหลงในตัวเอง และเจตคติต่อปัญหา ล้วนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจดำเนินนโยบายไม่เพียงเพื่อตอบสนองต่อปัญหาความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วย ส่วนถัดมาจะกล่าวถึงผลกระทบจากพฤติกรรมการดำเนินนโยบายของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ข้างต้นในระดับระหว่างประเทศ

ผลกระทบจากการกระทำของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ในระดับระหว่างประเทศ

พฤติกรรมกรรมการดำเนินนโยบายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์โดยเฉพาะการถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีสก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในเวทีระหว่างประเทศเป็นวงกว้าง ดังจะเห็นได้ว่า อดีตนายกรัฐมนตรียเยอรมนี แองเกลา แมร์เคิล (Angela Merkel) อดีตนายกรัฐมนตรียอิตาลี เปาโล เจนติโลนี (Paolo Gentiloni) และประธานาธิบดีฝรั่งเศส อิมมานูเอล มาครง (Immanuel Macron) ออกแถลงการณ์ร่วมเพื่อแสดงจุดยืนที่ไม่เห็นด้วยต่อการตัดสินใจของสหรัฐฯ ใน ค.ศ.2017 (Watts & Connolly, 2017) เช่นเดียวกับประธานาธิบดี สี จิ้นผิง (Xi Jinping) ของจีนซึ่งกล่าวว่า “ความตกลงปารีสเป็นหมุดหมายสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพราะฉะนั้นทุกประเทศควรจะร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหา” (Phillips, 2017) ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมกรรมการดำเนินนโยบายของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ดังกล่าวในระดับระหว่างประเทศแบ่งออกเป็นสองประการ ดังนี้

ประการแรก คือ ความเชื่อมั่นของนานาชาติที่มีต่อสหรัฐฯ ในฐานะผู้นำในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดน้อยลงอย่างมาก ดังที่ได้ถกเถียงไปแล้วในตอนต้นว่า การเข้าร่วมความตกลงปารีสเป็นการกระทำเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่า ประเทศหนึ่ง ๆ มีเจตจำนงที่จะแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นร่วมกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ประกอบกับสหรัฐฯ เป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศในลำดับต้นของโลก ทำให้ประชาคมระหว่างประเทศมองการที่สหรัฐฯ ถอนตัวออกจากความตกลงดังกล่าวว่า สหรัฐฯ ละทิ้งเจตนาธรรมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลักรားให้ประเทศอื่นเป็นผู้รับผิดชอบในปัญหาที่ตนเองร่วมก่อไว้ด้วยเหตุนี้ นานาประเทศจึงสูญเสียความเชื่อมั่นในสหรัฐฯ อย่างมาก โดยเฉพาะประเทศในทวีปแอฟริกาและประเทศหมู่เกาะ ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างมากจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้ง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดปัญหานี้เพียงเล็กน้อย จะเห็นได้ว่า สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (South Africa) กล่าวประณามการกระทำของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ดังกล่าว (Groenewald, 2017) เช่นเดียวกับนายกรัฐมนตรีย แฟรงก์ ไบน์มารามา (Frank Bainimarama) แห่งหมู่เกาะฟีจีที่กล่าวถึงการกระทำของอดีตประธานาธิบดีว่า เป็นการกระทำที่ “น่าผิดหวังอย่างมาก (deeply disappointing)” (Hunt, Levin, & McCathy, 2017)

อีกทั้ง ความเชื่อมั่นต่อสหรัฐฯ ที่ลดลงนี้ยังถูกซ้ำเติมโดยมรดกเชิงสัญลักษณ์ (symbolic legacy) ที่ฝังลึกที่อดีตประธานาธิบดีบุชได้กระทำไว้ กล่าวคือ อดีตประธานาธิบดีบุชได้ตัดสินใจไม่ลงนามในพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งถูกจัดทำขึ้นเพื่อบรรเทาปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Cohen & Egelston, 2003) มรดกเชิงสัญลักษณ์ดังกล่าวทำให้สหรัฐฯ ถูกประชาคมระหว่างประเทศมองว่าเป็นหุ้นส่วนที่ลังเล (reluctant partner) ในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก โดยเฉพาะภายหลังการตัดสินใจออกจากความตกลงปารีส ซึ่งเจตคติลักษณะนี้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อการสร้างภาพลักษณ์ของสหรัฐฯ ทั้งในการเป็นผู้นำการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต และการเป็นมหาอำนาจโลกที่รับผิดชอบ (responsible hegemon) ด้วย เนื่องจาก การแสดงความพยายามในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของสหรัฐฯ แบบกลับไปกลับมาี้สร้างความไม่แน่นอน (uncertainty) ให้ประชาคมระหว่างประเทศจนยากที่จะเชื่อใจในตัวสหรัฐฯ ที่จะเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างเต็มอก (Urpelainen & Van de Graaf, 2018)

ประการต่อมา คือ การถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีสเปิดโอกาสให้ประเทศจีนแสดงความเป็นผู้นำในเวทีระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแทนที่สหรัฐฯ ทั้งนี้ สหรัฐฯ ในสมัยอดีตประธานาธิบดี บารัค โอบามา (Barack Obama) มีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีระหว่างประเทศ เช่น การประชุม COP ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เคียงคู่กับประเทศจีนและสหภาพยุโรป (European Union) (Olutola, 2020) ทว่า ภายหลังจากอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศตัดสินใจถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีส ส่งผลให้เกิด “สุญญากาศ (vacuum)” ทางภาวะผู้นำในเวทีระหว่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ ผลกระทบต่อบทบาทนำของสหรัฐฯ ที่ตามมาอย่างชัดเจน คือ การเปิดโอกาสให้จีนเข้ามาเติมเต็ม (fulfill) สุญญากาศนี้แทนที่สหรัฐฯ ซึ่งอาจบั่นทอนความพยายามที่จะฟื้นฟูบทบาทนำของสหรัฐฯ ในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งอาจทำให้ความสามารถของสหรัฐฯ ที่จะสถาปนาความเป็นมหาอำนาจ (hegemony) เหนือจีนในอนาคตลดน้อยลง ซึ่งมีความเป็นไปได้อย่างมากว่าจีนพร้อมที่จะแสดงบทบาทนำในการแก้ไขปัญหานี้ในเวทีระหว่างประเทศ เนื่องจากการมีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหานี้ อาจสร้างความชอบธรรมให้แก่การริเริ่ม

โครงการสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ ภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ที่จีนกำลังผลักดันอยู่

การแสดงความเป็นผู้นำของจีนในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเด่นชัดมากขึ้นเมื่อประเทศจีนเคียงคู่กับประเทศบราซิล แอฟริกาใต้ และอินเดีย ออกแถลงการณ์ร่วม (joint statement) ในการประชุม COP ครั้งที่ 25 ใน ค.ศ.2019 เพื่อเรียกร้องให้ประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้วแสดงความรับผิดชอบและยกระดับการให้เงินสนับสนุนประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ โดยตัวแทนจากจีนกล่าวเน้นย้ำว่า “ประเทศที่พัฒนาแล้วควรจัดหาเงินทุนแก่ประเทศที่กำลังพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาของพวกเขา” (Lau, 2019)

ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้จีนสามารถเข้าเต็มเต็มสัญญาภาคทางภาวะผู้นำแทนที่สหรัฐฯ แบ่งได้เป็นสองระดับ ได้แก่ ระดับภายในประเทศ ประเทศจีนกำลังกลายเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีพลังงานทดแทน (renewable energy) ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นพลังงานลม (wind energy) หรือพลังงานแสงอาทิตย์ (solar energy) ก็ตาม ในด้านพลังงานแสงอาทิตย์ จีนกลายเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกพลังงานแสงอาทิตย์รายใหญ่ที่สุดในโลกใน ค.ศ.2013 ซึ่งประเทศแถบยุโรป อาทิ เยอรมนีและฝรั่งเศส ลงทุนและนำเข้าแผงวงจรแสงอาทิตย์จากจีน (Malcomson, 2020) ในทำนองเดียวกัน ด้านพลังงานลม จีนมีอิทธิพลอย่างมากในตลาดพลังงานลมโลกในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่า อัตราการเจริญเติบโตของตลาดพลังงานลมโลกที่เพิ่มสูงขึ้นจากค.ศ.2017 ถึง ค.ศ.2018 เป็นผลมาจากการผลิตและส่งออกของจีนสู่ประเทศอื่น ๆ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยเฉพาะแถบยุโรปเข้าลงทุนในตลาดพลังงานลมของจีนมากขึ้น (Zaremba, 2019) การเป็นผู้ทรงอิทธิพลของจีนทั้งด้านการผลิต การส่งออก และการลงทุนในตลาดพลังงานทดแทนของโลกดึงดูดให้ประเทศต่าง ๆ สร้างความร่วมมือกับจีนเพื่อขยายผลด้านการผลิตและการลงทุนให้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงทำให้จีนมีกลไกและสถาบันระหว่างประเทศทางเลือกที่เป็นพื้นที่ให้จีนผลักดันประเด็นวาระต่าง ๆ ของตนเองให้นานาประเทศได้รับรู้ เช่น โครงการ EU-China NGO Twinning Program ซึ่งเป็นโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรจากสหภาพยุโรปและจีนเพื่อเสริมสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและแบ่งปันความรู้เพื่อบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน (Sausmikat & Klabisch, 2017)

ระดับระหว่างประเทศ ประชาคมระหว่างประเทศมองว่าประเทศจีนอาจกลายเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับระหว่างประเทศ ตั้งแต่ก่อนที่สหรัฐฯ จะถอนตัวออกจากความตกลงปารีสแล้ว ดังจะเห็นได้ว่า จีนมีบทบาทอย่างมากในกระบวนการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาในการประชุม COP ครั้งที่ 15 ค.ศ.2009 ณ กรุงโคเปนเฮเกน (COP15) ประกอบกับจีนมีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สูงและกำลังยกระดับบทบาทของตนเองในเวทีระหว่างประเทศอยู่ ทำให้ประชาคมระหว่างประเทศมองว่าจีนอาจกลายเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาได้ในอนาคต ดังที่ Karlsson et al. (2011, p. 97) ซึ่งให้เห็นเจตคติของประเทศที่เข้าร่วมในการประชุมทั้งหมดต่อบทบาทนำในการประชุม COP15 โดยเฉพาะประเทศในทวีปแอฟริกาและแถบลาตินอเมริกา พบว่า “ร้อยละ 84 มองว่าจีนมีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อเทียบกับสหรัฐฯ ที่มีเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น” อีกทั้ง จีนยังมีบทบาทอย่างมากในเวทีสหประชาชาติด้านสิ่งแวดล้อมดังจะเห็นได้ว่า นอกจากจีนจะกลายเป็นผู้สนับสนุนเงินทุนให้องค์การสหประชาชาติรายใหญ่เป็นอันดับสองแล้ว จีนยังเป็นตัวแสดงหลักในการสนับสนุนการประสานงานของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) อีกด้วย (Kaneti, 2020)

นอกจากนี้ ภายหลังจากสหรัฐฯ ประกาศถอนตัวออกจากความตกลงปารีสใน ค.ศ.2017 จีนได้ยกระดับความพยายามในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้ว่า ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ประกาศให้บรรลุแผนการสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศ (ecological civilisation) ซึ่งเป็นหลักและแผนการพัฒนาย่างยั่งยืนของจีนเข้าในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของประเทศใน ค.ศ.2018 รวมถึงเพิ่มงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาพลังงานสะอาดและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศด้วย (Craw, 2020) ในระดับระหว่างประเทศ จีนก่อตั้ง Belt and Road Initiative International Green Development Coalition (BRIGC) ร่วมกับนานาประเทศที่ลงนามในข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางของจีน เพื่อให้เงินสนับสนุนการพัฒนาสีเขียว รวมทั้งป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศสมาชิก (Geng & Lo, 2022) นอกจากนี้ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ประกาศความตั้งใจที่จะบรรลุความเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon neutrality) ภายใน ค.ศ.2060 ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly: UNGA) ซึ่งจัดขึ้นใน ค.ศ.2020

อีกทั้ง ตั้งแต่ ค.ศ.2018 เป็นต้นมา จีนได้ประกาศยกระดับความร่วมมือกับสหภาพยุโรปในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วย (Varnakomola, 2023) ซึ่งหนึ่งในความสำเร็จจากความร่วมมือดังกล่าว คือ รากฐานของระบบซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emissions Trading System: ETS) ของจีนที่มั่นคงจากโครงการความร่วมมือพัฒนาระบบซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสหภาพยุโรป-จีน (EU-China ETS Project) ส่งผลให้จีนประสบความสำเร็จในการเปิดตลาดคาร์บอน (carbon market) ในค.ศ.2021 ซึ่งกลายมาเป็นตลาดคาร์บอนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก (Varnakomola, 2023) ตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดส่งผลให้ประชาคมระหว่างประเทศเชื่อมั่นในภาวะผู้นำของจีนในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากขึ้นซึ่งตรงข้ามกับสหรัฐฯ และทำให้ข้อถกเถียงที่ว่าจีนจะกลายมาเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาในเวทีโลกแทนที่สหรัฐฯ ถูกเน้นย้ำมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม จีนยังไม่สามารถเติมเต็มสัญญาอากาศทางภาวะผู้นำแทนที่สหรัฐฯ ได้อย่างเต็มที่ (completely) เนื่องจากจีนยังต้องเผชิญกับอุปสรรคสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเห็นยวรั้งไม่ให้จีนสามารถสถาปนาบทบาทนำเหนือสหรัฐฯ ได้อย่างเต็มที่ เช่น ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ อาทิ การบ่อนทำลายวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวทิเบตในปัจจุบัน (Saunders, 2020) และข้อพิพาทระหว่างประเทศที่กำลังดำเนินอยู่ เช่น ข้อพิพาททะเลจีนใต้ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นในทุกปี ปัญหาการรวมชาติไต้หวันซึ่งกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่สร้างความกังวลใจให้กับประชาคมระหว่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐฯ และความขัดแย้งเรื่องการสร้างเขื่อนกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Hutt, 2019) เพราะฉะนั้น อุปสรรคต่าง ๆ ที่จีนกำลังเผชิญอยู่ทำให้จีนต้องสร้างความร่วมมือกับประเทศอื่นเพื่อร่วมกันเติมเต็มสัญญาอากาศทางภาวะผู้นำที่สหรัฐฯ เป็นผู้ทิ้งเอาไว้ (Hongyuan, 2018)

ท้ายที่สุด บทบาทนำในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศจีนที่เพิ่มขึ้นประกอบกับความเชื่อมั่นของนานาชาติที่มีต่อสหรัฐฯ ในฐานะผู้นำในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ลดน้อยลง ทำให้ภาวะผู้นำของสหรัฐฯ ในการแก้ปัญหาดังกล่าวสั่นคลอน (trembling) ซึ่งกลายมาเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นฟูบทบาทนำของสหรัฐฯ ในการแก้ปัญหานี้ในอนาคตอย่างมาก เพราะฉะนั้น คำถามสำคัญต่อมา คือ สหรัฐฯ ควรเริ่มฟื้นฟูบทบาทนำของตนเองโดยวิธีการใด และจะรักษาบทบาทนำของตนเองให้ดำเนินต่อไปในอนาคตอย่างไร

บทสรุป

ภายหลังอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศตัดสินใจถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลงปารีส และพยายามเพิกถอนโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่าง ๆ ที่สืบเนื่องจากสมัยอดีตประธานาธิบดีโอบามา ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์เป็นวงกว้างและทำให้นักวิชาการต่างหันมาศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมการดำเนินนโยบายดังกล่าว ซึ่งบทความนี้เสนอว่า องค์ประกอบทางจิตของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์สามประการ อันได้แก่ บุคลิกลักษณะของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์อ้างอิงจาก Big Five ความผิดปกติทางจิตในลักษณะลุ่มหลงในตนเอง และเจตคติของอดีตประธานาธิบดีที่ปฏิเสธการมีอยู่ของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ล้วนเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ตัดสินใจดำเนินนโยบายเชิงปฏิบัตย์ต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

พฤติกรรมการดำเนินนโยบายข้างต้นส่งผลกระทบต่อสหรัฐฯ ในระดับระหว่างประเทศดังที่กล่าวไปในส่วนที่สอง ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ก็กลายเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นฟูบทบาทนาในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของสหรัฐฯ ในเวทีระหว่างประเทศในอนาคต เพราะฉะนั้น บทความนี้เสนอว่า สหรัฐฯ ควรมุ่งเน้นดำเนินการทูตเพื่อสร้างความไว้ใจ (trust diplomacy) และควรร่วมมือกับประเทศจีน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีระหว่างประเทศเกิดประสิทธิผลมากขึ้นและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในความตกลงปารีส นอกจากนี้ หากสหรัฐฯ ต้องการจะรักษาความเป็นมหาอำนาจโลกที่รับผิดชอบ สหรัฐฯ ต้องมีบทบาทนาในการแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนต่าง ๆ เช่น ปัญหาความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก (global health security) และปัญหาความมั่นคงทางอาหารของโลก (global food security) ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกที่สหรัฐฯ มีส่วนทำให้เกิดปัญหานี้อย่างมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ท้ายที่สุด บทความนี้มีข้อเสนอแนะสองประการ ดังนี้ *ประการแรก* คือ ผู้ที่สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางจิตกับการตัดสินใจดำเนินนโยบายของผู้บริหารปัจเจกบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งประเด็นอื่น ๆ ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสามารถใช้กรอบจิตวิทยาการเมืองได้ในการวิจัยครั้งถัดไป เนื่องจากจะเผยให้เห็นถึงอิทธิพลขององค์ประกอบทางจิตต่อการเลือกดำเนินนโยบายหรือการตัดสินใจของผู้บริหารบุคคลในแต่ละกระบวนการกำหนดนโยบาย ตลอดจนปรากฏการณ์ในการเมืองระหว่างประเทศ อาทิ การตัดสินใจนำสหรัฐฯ กลับเข้าสู่ความตกลงปารีสอีกครั้งหนึ่งโดยประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joe Biden) ประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนปัจจุบัน

ซึ่งแม้จะมีงานวิจัยที่วิเคราะห์การตัดสินใจดังกล่าวผ่านระดับรัฐและระดับระหว่างประเทศแล้ว (South, Vangala, & Hung, 2021) งานวิจัยที่ศึกษาอิทธิพลระดับปัจเจกบุคคลยังมีจำกัด *ประการต่อมา* คือ แม้ว่าการวิเคราะห์ในระดับปัจเจกบุคคลผ่านกรอบจิตวิทยาการเมืองจะสามารถอธิบายแรงขับเคลื่อนพฤติกรรมการตัดสินใจดำเนินนโยบายของผู้มาได้ การจะวิเคราะห์ดังกล่าวจะต้องไม่ละเลยการพิจารณาบทบาทของปัจจัยภายในรัฐและปัจจัยเชิงสถาบันในระดับระหว่างประเทศด้วย เนื่องจากการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งสามระดับควบคู่กันจะสร้างคำอธิบายพฤติกรรมการดำเนินนโยบายของผู้นำในประเด็นต่าง ๆ ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา เจริญยิ่ง นายภาณุทัต วัชรารภรณ์ นายภูษัมหมัดอิฟฟา หมาดทั้ง นายรัฐ ชัยพิพัฒน์ และครอบครัวของผู้วิจัย สำหรับคำแนะนำและกำลังใจตลอดช่วงการเขียนบทความนี้ อีกทั้งผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามท่าน ตลอดจนบรรณานิการวารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร สำหรับข้อเสนอแนะที่ช่วยให้บทความนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

References

- Bacevich, A. J. (2017, September/October). Saving 'America First': What responsible nationalism looks like. *Foreign Affairs*. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/articles/2017-08-15/saving-america-first>
- Bridges, F. (2019, April 30). How Trump embodies the definition of a bad leader. *Forbes*. Retrieved from <https://www.forbes.com/sites/francesbridges/2019/04/30/how-trump-embodies-the-definition-of-a-bad-leader/?sh=3b86f2925c0c>
- Bulkeley, H., & Newell, P. (2023). *Governing climate change*. Oxon, UK: Routledge.

- Bump, P. (2020, January 10). This is perhaps Trump's most cynical comment about the environment yet. *The Washington Post*. Retrieved from <https://www.washingtonpost.com/politics/2020/01/09/this-is-perhaps-trumps-most-cynical-comment-about-environment-yet/>
- Busby, J. W. (2022). *States and nature: The effects of climate change on security*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Byman, D. L., & Pollack, K. M. (2001). Let us now praise great men: Bringing the statesman back in. *International Security*, 25(4), 107–46. <http://www.jstor.org/stable/3092135>
- Chemnic, J., & Frank, T. (2020, February 11). Climate change once again left out of Trump's federal budget. *Scientific American*. Retrieved from <https://www.scientificamerican.com/article/climate-change-once-again-left-out-of-trumps-federal-budget/>
- Cohen, M. J., & Egelston, A. (2003). The Bush administration and climate change: Prospects for an effective policy response. *Journal of Environmental Policy & Planning*, 5(4), 323. <https://doi.org/10.1080/1523908032000171611>
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1985). *The NEO personality inventory manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- Craw, M. (2020, November 27). *EU–China climate engagement: Policy drivers, synergies and gaps for accelerating the transition towards carbon neutrality*. Retrieved December 18, 2021, from <https://chinadialogue.net/en/climate/policy-brief-eu-china-climate-engagement/>
- Dalby, S. (2013). Climate change: New dimensions of environmental security. *The RUSI Journal*, 158(3), 34–43. <https://doi.org/10.1080/03071847.2013.807583>
- Davenport, C. (2017, February 2). Scott Pruitt, Trump's E.P.A. pick, is approved by Senate committee. *The New York Times*. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2017/02/02/us/politics/scott-pruitt-epa-senate.html>

- Deere–Birkbeck, C. (2009). Global governance in the context of climate change: The challenges of increasingly complex risk parameters. *International Affairs*, 85(6), 1173–94.
- Dennis, B., & Eilperin, J. (2019, March 29). Trump signs permit for construction of controversial Keystone XL pipeline. *The Washington Post*. Retrieved from <https://www.washingtonpost.com/climate-environment/2019/03/29/trump-signs-permit-construction-controversial-keystone-xl-pipeline/>
- Drezner, D. W. (2020). Immature leadership: Donald Trump and the American presidency. *International Affairs*, 96(2), 383–400. <https://doi.org/10.1093/ia/iiaa009>
- Formuzis, A. (2020, March 31). Air pollution, on the rise under Trump, puts people at risk of severe illness from coronavirus. *EWG*. Retrieved from <https://www.ewg.org/news-insights/news/air-pollution-rise-under-trump-puts-people-risk-severe-illness-coronavirus>
- Friedman, U. (2018, June 12). Trump got nearly nothing from Kim Jong Un. *The Atlantic*. Retrieved from <https://www.theatlantic.com/international/archive/2018/06/trump-kim-jong-un-singapore-summit/562610/>
- Geng, Q., & Lo, K. (2022). China’s green belt and road initiative: Transnational environmental governance and causal pathways of orchestration. *Environmental Politics*, 1–23. <https://doi.org/10.1080/09644016.2022.2156176>
- Groenewald, Y. (2017, June 2). SA disappointed in Trump’s Paris climate accord withdrawal. *Fin24*. Retrieved from <https://www.fin24.com/Economy/sa-disappointed-in-trumps-paris-climate-accord-withdrawal-20170602>
- Hermann, M. G. (1980). Foreign policy behavior using the personal characteristic of political leaders. *International Studies Quarterly*, 24(1), 7–46. <http://www.jstor.org/stable/2600126>
- Hongyuan, Y. (2018). The U.S. withdrawal from the Paris agreement: Challenges and opportunities for China. *China Quarterly of International Strategic Studies*, 4(2), 281–300. <https://doi.org/10.1142/s2377740018500100>

- Hudson, V. M., & Day, B. S. (2020). The individual decisionmaker: The political psychology of world leaders. In *Foreign policy analysis: Classic and contemporary theory* (pp. 39–74). Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
- Hunt, E., Levin, S., & McCathy, T. (2017, June 2). Paris climate agreement: World reacts as Trump pulls out of global accord—as it happened. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/environment/live/2017/jun/01/donald-trump-paris-climate-agreement-live-news>
- Hutt, D. (2019, October 16). Water war risk rising on the Mekong. *Asia Times*. Retrieved from <https://asiatimes.com/2019/10/water-war-risk-rising-on-the-mekong/>
- Irfan, U. (2019, June 19). Trump’s EPA just replaced Obama’s signature climate policy with a much weaker rule. *Vox*. Retrieved from <https://www.vox.com/2019/6/19/18684054/climate-change-clean-power-plan-repeal-affordable-emissions>
- Jervis, R. (2013). Do leaders matter and how would we know? *Security Studies*, 22(2), 153–79. <https://doi.org/10.1080/09636412.2013.786909>
- Jervis, R. (2017). *How statesmen think: The psychology of international politics*. Oxford, UK: Princeton University Press.
- Joseph, J. (2023). State, society and environmental security in international relations theory. *Fudan Journal of the Humanities and Social Sciences*, 1–20. <https://doi.org/10.1007/s40647-022-00363-9>
- Kaneti, M. (2020, January 2). China’s climate diplomacy 2.0. *The Diplomat*. Retrieved from <https://thediplomat.com/2020/01/chinas-climate-diplomacy-2-0/>
- Karlsson, C., Parker, C., Hjerpe, M., & Linnér, B. O. (2011). Looking for leaders: Perception of climate change negotiation participants. *Global Environmental Politics*, 11(1), 89–107. https://doi.org/10.1162/GLEP_a_00044
- Kirton, J. J., Kokotsis, E., & Brittaney, W. (2022). *Reconfiguring the global governance of climate change*. Oxon, UK: Routledge.

- Kotchen, M. J. (2017, June 2). Trump will stop paying into the green climate fund. He has no idea what it is. *The Washington Post*. Retrieved from <https://www.washingtonpost.com/posteverything/wp/2017/06/02/trump-will-stop-paying-into-the-green-climate-fund-he-has-no-idea-what-it-is/>
- Lau, S. (2019, December 12). COP25 summit: China leads four-nation attack over ‘imbalances’ in UN climate-change negotiations. *South China Morning Post*. Retrieved from <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3041711/cop25-summit-china-leads-four-nation-attack-over-imbalances-un>
- Malcomson, S. (2020, February 28). How China became the world’s leader in green energy. *Foreign Affairs*. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/articles/china/2020-02-28/how-china-became-worlds-leader-green-energy>
- McAdams, D. P. (2016). The mind of Donald Trump. *The Atlantic*. Retrieved from <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2016/06/the-mind-of-donald-trump/480771/>
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2013). Introduction to the empirical and theoretical status of the five-factor model of personality traits. In T. A. Widiger & P. T. Costa (Eds.), *Personality disorders and the five-factor model of personality* (pp. 15–28). Washington, DC: American Psychological Association.
- Nai, A., Coma, F. M. I., & Maier, J. (2019). Donald Trump, populism, and the age of extremes: Comparing the personality traits and campaigning styles of Trump and other leaders worldwide. *Presidential Studies Quarterly*, 49(3), 609–643. <https://doi.org/10.1111/psq.12511>
- Olutola, O. (2020). U.S. withdrawal from the Paris agreement: Implications for climate finance in Africa. *Africa Review*, 12(1), 18–36. <https://doi.org/10.1080/09744053.2019.1685334>

- Palmer, A., Sherman, J., Lippman, D., Okun, E., & Ross, G. (2019, May 15). *POLITICO* playbook PM: What George W. Bush's economist said about Trump behind closed doors. Retrieved December 18, 2021, from <https://www.politico.com/newsletters/playbook-pm/2019/05/15/what-george-w-bushs-economist-said-about-trump-behind-closed-doors-436955>
- Peters, J. W., Plott, E., & Haberman, M. (2020, April 26). 260,000 words, full of self-praises, from Trump on the virus. *The New York Times*. Retrieved from https://www.nytimes.com/interactive/2020/04/26/us/politics/trump-coronavirus-briefings-analyzed.html?smtyp=cur&smid=fb-ny-times&fbclid=IwAR14YTq2yBtyjNi7TtTTHj0kKQmRqzBd289_cZzLOAN-Pj3Ri9CypNDHEKh0
- Phillips, T. (2017, January 19). China's Xi Jinping says Paris climate deal must not be allowed to fail. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2017/jan/19/chinas-xi-jinping-says-world-must-implement-paris-climate-deal>
- Pitt, H., Larsen, K., & Young, M. (2020, September 17). *The undoing of US climate policy: The emissions impact of Trump-era rollbacks*. Retrieved December 21, 2021, from <https://rhg.com/research/the-rollback-of-us-climate-policy/>
- Porter, P. (2018). Why America's grand strategy has not changed: Power, habit, and the U.S. foreign policy establishment. *International Security*, 42(4), 9–46. https://doi.org/10.1162/ISEC_a_00311
- Pryck, K.D., & Gemenne, F. (2017). The denier-in-chief: Climate change, science, and the election of Donald J. Trump. *Law Critique*, 28, 119–26. <https://doi.org/10.1007/s10978-017-9207-6>
- Sausmikat, N., & Klabisch, J. (2017, November 15). *The EU-China twinning programme explained*. Retrieved December 21, 2021, from <https://theasiadialogue.com/2017/11/15/the-eu-china-twinning-programme-explained/>

- Saunders, K. (2020, April 22). China's hidden crackdown in Tibet. *The Diplomat*. Retrieved from <https://thediplomat.com/2020/04/chinas-hidden-crack-down-in-tibet/>
- South, D., Vangala, S., & Hung, K. (2021). The Biden administration's approach to addressing climate change. *Climate and Energy*, 37(9), 8–18. <https://doi.org/10.1002/gas.22222>
- Stepansky, J. (2020, February 19). Timeline of Trump's shifting justifications for Soleimani killing. *Aljazeera*. Retrieved from <https://www.aljazeera.com/news/2020/02/timeline-trump-shifting-justifications-soliamani-killing-200217222143105.html>
- Streich, P. (2019). Stupid things our leaders say and do. In D. B. Mislán & P. Streich (Eds.), *Weird IR: Deviant cases in international relations* (pp. 43–57). Cham: Palgrave Macmillan.
- The White House. (2017, June 1). *Statement by President Trump on the Paris climate accord*. Retrieved September 18, 2021, from <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/statement-president-trump-paris-climate-accord/>
- The White House. (2019, July 8). *Remarks by President Trump on America's environmental leadership*. Retrieved September 18, 2021, from <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-americas-environmental-leadership/>
- Trombetta, M. J. (2009). Environmental security and climate change: Analysing the discourse. *Cambridge Review of International Affairs*, 21(4), 585–602. <https://doi.org/10.1080/09557570802452920>
- Trump, D. J. [realDonaldTrump]. (2012, November 7). *The concept of global warming was created by and for the Chinese in order to make U.S. manufacturing non-competitive* [Tweet]. Retrieved from <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/265895292191248385?s=20>

- Trump, D. J. [realDonaldTrump]. (2013, December 6). *Ice storm rolls from Texas to Tennessee—I'm in Los Angeles and it's freezing. Global warming is a total, and very expensive, hoax* [Tweet]. Retrieved from <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/408977616926830592?s=20>
- Trump, D. J. [realDonaldTrump]. (2019, July 11). *...or a very nervous and skinny version of Pocahontas (1/1024th), as your President, rather than what you have now, so great looking and smart, a true stable genius!* [Tweet]. Retrieved from <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1149345683138367491?s=20>
- “Trump on climate change report: ‘I don’t believe it.’” (2018, November 26). *BBC*. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46351940>
- Urpelainen, J., & Van de Graaf, T. (2018). United States non-cooperation and the Paris Agreement. *Climate Policy*, 18(7), 839–51. <https://doi.org/10.1080/14693062.2017.1406843>
- Varnakomola, S. (2023, April 19). *One planet, one mission: Forging EU–China cooperation for a greener future*. Retrieved April 20, 2023, from <https://www.stearthinktank.com/post/eu-china-cooperation-for-a-greener-future>
- Vogler, J., & Stephan, H. R. (2013). Governance dimensions of climate and energy security. In H. Dyer & M. J. Trombetta (Eds.), *International handbook of energy security* (pp. 297–318). Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing Limited.
- Waltz, K. N. (2001). *Man, state, and war: A theoretical analysis*. New York, NY: Columbia University Press.
- Watts, J., & Connolly, K. (2017, June 2). World leaders react after Trump rejects Paris climate deal. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/environment/2017/jun/01/trump-withdraw-paris-climate-deal-world-leaders-react>
- Worland, J. (2019, July 8). Donald Trump called climate change a hoax. Now he’s awkwardly boasting about fighting it. *Time*. Retrieved from <https://time.com/5622374/donald-trump-climate-change-hoax-event/>

- Yao, S., Xu, M., & Sun, L. (2023). Five-factor personality dimensions mediated the relationship between parents' parenting style differences and mental health among medical university students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(6), 4908. <https://doi.org/10.3390/ijerph20064908>
- Zaremba, H. (2019, February 28). *First solar, now wind: China's renewable dominance*. Retrieved December 18, 2021, from <https://oilprice.com/Alternative-Energy/Wind-Power/First-Solar-Now-Wind-Chinas-Renewable-Dominance.html>